

«Kazakh Tourism» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2023 жылғы «7» наурыздағы №2
хаттама
шешімімен бекітілген

**«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамындағы
сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
СЯЯСАТЫ**

Астана қаласы, 2023 ж.

Мазмұны

1. Жалпы ережелер.....	3
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының принциптері мен міндеттері.....	5
3. Сыйлықтар, ойын-сауық және қонақжайлылықты қабылдау және ұсыну.....	5
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шаралары.....	7
5. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тексеру.....	15
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы есеп беру.....	16
7. Өзара ынтымақтастық	17
8. Қорытынды ережелер.....	17
9. №1 Қосымша.....	18
10. №2 Қосымша	21
11. №3 Қосымша	22
12. № 4 Қосымша.....	23

1-тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы «Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты (бұдан әрі – Саясат) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң), Қазақстан Республикасының 2022 – 2026 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат тұжырымдамасына сәйкес әзірленді және сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған міндеттерді, қағидаттарды және «Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында (бұдан әрі – Қоғам) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған міндеттерді, қағидаттарды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды айқындайды.

2. Саясаттың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою жөніндегі алдын алу шараларының жүйесін әзірлеу және енгізу, Қоғамның сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеушілігін сипаттайтын сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру болып табылады.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты Қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің, сондай-ақ азаматтық-құқықтық сипаттағы қызметтер көрсетуге шарт бойынша тартылған қызметкерлердің танысуы, орындауы және мүлтіксіз сақтауы үшін міндетті болып табылады.

Қоғамның лауазымды тұлғасы – Қоғамның Басқарма немесе Директорлар кеңесінің мүшесі.

4. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында қолданылатын негізгі ұғымдар:

1) **Әкімшілік-шаруашылық функциялар** – Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен Қоғамның теңгеріміндегі мүлікті басқару және оған билік ету құқығы;

2) **ұйымдастырушылық-өкімдік функциялар** – Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен қызмет бойынша бағынысты тұлғалардың орындауы үшін міндетті бұйрықтар мен өкімдер шығаруға, сондай-ақ бағыныстыларға қатысты көтермелеу шаралары мен тәртіптік жазаларды қолдануға берілген құқық;

3) **лауазымды тұлға** – Қоғамда ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не орындайтын тұлға (Қоғамда басқару функцияларын орындайтын тұлға);

4) **мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлға** – Қоғамда басқару функцияларын орындайтын тұлға, сондай-ақ сатып алуды, оның ішінде мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру және өткізу жөнінде шешімдер қабылдауға уәкілетті не мемлекеттік бюджет пен Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры қаражатынан қаржыландырылатын жобаларды

іріктеуге және іске асыруға жауапты, Қоғамдағы дербес құрылымдық бөлімше басшысынан төмен емес лауазымды атқаратын тұлға;

5) *мүдделер қақтығысы* – мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғалардың, оларға теңестірілген тұлғалардың, лауазымды тұлғалардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған тұлғалардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

6) *сыбайлас жемқорлық* – Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздері не үшінші тұлғалар үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

7) *сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат* – сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға, қоғамның мемлекеттік органдардың қызметіне сенімін арттыруға бағытталған құқықтық, әкімшілік және ұйымдастырушылық шаралар және Заңға сәйкес өзге де шаралар;

8) *сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер* – Заңда белгіленген және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған шектеулер;

9) *сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл* – Қоғамның өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

10) *Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық* – заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

11) *сыбайлас жемқорлық тәуекелі* – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

12) *сыбайлас жемқорлықтың алдын алу* – Қоғамның алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

13) *сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс* – Қоғамның және оның қызметкерлерінің Заңды сақтауын қамтамасыз ету жөніндегі функция;

14) *жедел желі* – бұзушылықтар туралы бастамашыл хабардар ету жүйесі қызметкерлерге және өзге де мүдделі тараптарға Қоғам қызметкерлерінің жасаған

немесе жоспарланып отырған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары туралы немесе Қоғам қызметкерлеріне қатысты бар негізделген күдіктерді құпия немесе жасырын түрде білдіруге мүмкіндік беру мақсатында құрылған;

15) *жақын туыстар деп* – ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері, жекжаттары деп – ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, жұбайының (зайыбының) ата-аналары мен балалары түсініледі.

2-тарау. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ САЯСАТЫНЫҢ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕРІ

5. Саясат қағидаттарға негізделген:

- 1) барлығының заң алдындағы теңдігі және әділеттілік;
- 2) жариялылық, ашықтық және қоғамға есеп беру;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын кешенді пайдалану;
- 4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың басымдығы;
- 5) Қоғам мен жұртшылықтың өзара іс-қимылы;
- 6) тиімділік және нәтижелілік;
- 7) сыбайлас жемқорлықтың барлық көріністерінде оны қабылдамау;
- 8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін тұлғаларды

қорғау;

- 9) сыбайлас жемқорлық үшін жауапкершіліктің бұлтартпастығы;
- 10) сапалы цифрлық трансформация.

6. Саясатты дамыту тәсілдері мынадай міндеттерді орындау жолымен іске асырылады:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру;
- 2) сыбайлас жемқорлық мүмкіндіктерін жою;
- 3) жауапкершіліктің бұлтартпастығын қамтамасыз ету жөніндегі шараларды жетілдіру;

4) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдағы азаматтық қоғамның рөлін күшейту;

5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды іске асырудың тиімді мониторингін қамтамасыз ету.

3-тарау. СЫЙЛЫҚТАР, ОЙЫН-САУЫҚ ЖӘНЕ ҚОНАҚЖАЙЛЫЛЫҚТЫ ҚАБЫЛДАУ ЖӘНЕ ҰСЫНУ

7. Қоғам сыйлықтар мен қонақжайлылық Қоғам жұмысының бизнес-ортасында белгілі бір әдет-ғұрыптар мен дәстүрлерді ескере отырып, бизнесте қарым-қатынас орнату кезінде мейірімділік пен сыйластықтың әдеттегі көрінісі

болуы мүмкін екенін мойындайды. Қоғам қызметкерлері сыйлықтарды, өкілдік шығыстарды, қайырымдылықтарды және басқа төлемдерді үшінші тарап (*мысалы, бәсекелестер, БАҚ, мемлекеттік органдар, басқа қызметкерлер, Жалғыз акционер және т.б.*) пара ретінде қабылдауы мүмкін екенін білуі және түсінуі керек, тіпті беруші де, қабылдаушы да мұндай ниетке ие болмаса да.

8. Қоғам ұсынылған сыйлықтардан, ойын-сауықтан және қонақжайлылықтан толық бас тарту саясатын қабылдады. Қоғам қызметкерлерден, Қоғам лауазымды тұлғаларынан және Қоғам мүддесі үшін әрекет ететін және Қоғам атынан өкілдік ететін компаниялардан кез келген сыйлықтарды, ойын-сауық шараларына шақыруларды, қонақжайлылық, қайырымдылық және кез келген басқа төлемдерді қабылдаудан аулақ болуды талап етеді.

9. Заңға сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаған Қоғамның лауазымды тұлғалары заңнамада белгіленген талаптарға сәйкес алынған материалдық сыйақыларға, сыйлықтар мен қызметтерге қатысты іс-қимылдарды жүзеге асырады және контрагенттің/серіктестің сыбайлас жемқорлық тәуекел факторы ретінде тиісті тізілімге фактіні енгізу үшін Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне жазбаша хабарлама жібереді. Хабарлама материалдық сыйақының, сыйлықтар мен қызметтердің қабылданғанына, қабылданбағанына немесе сыйға тартылушының хабарынсыз алынғанына қарамастан жіберілуі тиіс.

10. Қоғам қызметкерлері оларға сыйлықтар, ойын-сауық және қонақжайлылық ұсыну туралы белгілі болған сәттен бастап күнтізбелік 7 (жеті) күн ішінде осы ұсынысты контрагенттің/серіктестің сыбайлас жемқорлық тәуекел факторы ретінде тиісті тізілімге енгізу үшін Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметіне жазбаша хабарлама жіберуге міндетті. Сыйлық, ойын-сауық және қонақжайлылық қабылданғанына, қабылданбағанына немесе сыйлық алушының хабарынсыз алынғанына қарамастан хабарлама жіберілуі керек. Сыйға тартылушының хабарынсыз келіп түскен сыйлықтар қызметкерге сыйлық алу туралы белгілі болған күннен бастап күнтізбелік 7 (жеті) күн ішінде, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметті алу және қайтару туралы хабардар ете отырып, тиісті түсіндірмелерді көрсете отырып қайтарылуға тиіс. Сыйға тартылушының хабарынсыз алынған сыйлықтарды қайтару мүмкін болмаған жағдайда, мұндай сыйлықтар Қоғам айқындаған қайырымдылық қорларына өтеусіз берілуге тиіс.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметті хабардар ету және алынған сыйлықтарды жария түрде жариялау Қоғам мұндай жағдайда қызметкердің дұрыс мінез-құлқы деп танылады.

11. Сыйлықтарды, ойын-сауық пен қонақжайлылықты талқылау және ұсыну кезінде Қоғам қызметкерлері бас тартуды құрметтемеудің көрінісі ретінде емес, Қоғам мен серіктестер арасындағы адал, ашық және адал қарым-қатынастың

символы ретінде қабылдау үшін бас тартуы және Саясаттың ережелерін түсіндіруі керек.

12. Қиын жағдайларды болдырмау үшін Қоғамның барлық серіктестері сыйлықтарды қабылдау, ойын-сауық және қонақжайлылық тұрғысынан белгіленген шектеулермен мүмкіндігінше таныс болуы керек.

13. Қоғам қызметкерлеріне Қоғам серіктестеріне сыйлықтар ұсынуға тыйым салынады. Ерекшелік брендтік кәдесый өнімдері (күнделіктер, дәптерлер, қаламдар және т.б. Қоғамның логотипімен), сондай-ақ гүлдер сияқты маңызды күндерге арналған символдық сыйлықтар болуы мүмкін. Қоғам қызметкерлеріне өз атынан және Қоғам атынан өз қаражаты есебінен Қоғам серіктестеріне сыйлықтар, ойын-сауық және қонақжайлылық ұсынуға тыйым салынады.

14. Сыйлықтар мен қонақжайлылықты ұсыну туралы шешім қабылдаған кезде серіктестердің оларды қабылдауға қатысты саясатының талаптарымен танысу керек, яғни олар сыйлайтын тұлға үшін қолайлы ма.

15. Мемлекеттік қызметшілер мен квазимемлекеттік сектордың лауазымды тұлғаларына қатысты сыйлықтар беруге және қонақжайлылықтың кез келген нысандарына тыйым салынады.

4-тарау. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ШАРАЛАРЫ

16. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында Қоғам:

1) Қоғам қызметі үшін белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастырады және сақтайды;

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтайды, қаржылық бақылау шараларын қамтамасыз етеді;

3) мүдделер қақтығысын болдырмайды және шешеді, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізеді;

4) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлайды және олардың салдарын жояды.

4.1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру

17. Қоғам қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт) - сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған Қоғам қызметі үшін белгіленген ұсынымдар жүйесі (Саясатқа № 1 қосымша).

18. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Қоғамда жұмыс істейтін тұлғалардың оларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындайды.

19. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

1) Қоғамда жұмыс істейтін тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарын болғызбау;

3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру.

20. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру Қоғамның әрбір қызметкерінің міндеті болып табылады және білім беру, ақпараттық және ұйымдастырушылық сипаттағы шаралар кешені арқылы жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы білім беру дегеніміз – Қоғам қызметкерлерін оқытудың үздіксіз процесі.

Ақпараттық және ұйымдастырушылық қызмет деп БАҚ-та түсіндіру жұмыстарын жүргізу, әлеуметтік маңызы бар іс-шараларды және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де шараларды ұйымдастыру түсініледі.

4.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер

21. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын тұлғалардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғалардың, оларға теңестірілген тұлғалардың, лауазымды тұлғалардың, сондай-ақ көрсетілген функцияларды орындауға уәкілеттік берілген кандидаттар болып табылатын тұлғалардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттер жасауына жол бермеу мақсатында, аталған тұлғалар Заңның 13, 14, 14-1 және 15-баптарында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып, өзіне мыналар бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру;

2) жақын туыстарының, жұбайлары мен жекжаттарының бірлескен қызметіне (жұмысына) жол бермеу;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе пайда түсіру мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;

4) егер мұндай іс-әрекеттер олардың қызметтік өкілеттіктеріне кірсе, оларды ұсынған тұлғалардың пайдасына іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе көрсетілетін қызметтер қабылдауға немесе лауазымдық жағдайына байланысты бұл тұлғалар мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал ете алады;

5) Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерде орналасқан шетелдік банктерде шоттар (салымдар) ашуға және иеленуге, Қазақстан Республикасынан тысқары жерлерде орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін Қоғамның Қызметкерлерді басқару департаменті жазбаша нысанда тіркейді.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не жұмыстан шығаруға (атқаратын лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға) әкеп соғады, олардың сақталмауы жұмыстан шығаруға (атқаратын лауазымынан босатуға, өкілеттіктерін тоқтатуға) негіз болып табылады.

22. Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлғаларға (Қазақстан Республикасының Президентігіне, Қазақстан Республикасы Парламентінің немесе мәслихаттарының депутаттығына, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың, аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдеріне, сондай-ақ жергілікті өзін-өзі басқарудың сайланбалы органдарының мүшелігіне кандидаттарды қоспағанда), лауазымды тұлғаларға тыйым салынады:

- егер шаруашылық жүргізуші субъектіні басқару немесе басқаруға қатысу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес олардың лауазымдық міндетіне кірмейтін болса, шаруашылық жүргізуші субъектіні басқаруға дербес қатысуға, материалдық немесе басқа игілік алу мақсатында өзінің қызметтік өкілеттігін құқыққа сыйымсыз пайдалану арқылы ұйымдардың немесе жеке адамдардың материалдық мүдделерін қанағаттандыруға жәрдемдесу,

- кәсіпкерлік қызметпен айналысуға тыйым салынады, бұған ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайларын, ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығындағы облигацияларды, ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығындағы коммерциялық ұйымдардың акцияларын (ұйымның дауыс беретін акцияларының жалпы санының бес процентінен аспайтын көлемдегі жай акциялар) сатып алу және (немесе) өткізу;

- педагогикалық, ғылыми және өзге де шығармашылық қызметтен басқа ақылы қызметпен айналысу.

23. Қоғамда (мемлекеттік кәсіпорындарды қоспағанда) қызметті жүзеге асыратын, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар тиісті квазимемлекеттік сектор субъектілерінің еншілес, тәуелді ұйымдарының басқару органдарында, байқау кеңестерінде, атқарушы органдарында және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес олармен үлестес болып табылатын өзге де заңды тұлғаларда ақы төленетін лауазымдарды атқаруға құқылы.

24. Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдар өздеріне меншік құқығымен тиесілі тұрғын үйді мүліктік жалдауға (жалға алуға) беруге және осындай тапсырудан табыс алуға құқылы.

25. Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдар қызметке кіріскен күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде өзінің меншігіндегі, пайдаланылуы

табыс алуға әкелетін мүлікті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен осы функцияларды орындау уақытына сенімгерлік басқаруға беруге міндетті, бұған осы адамдарға заңды түрде тиесілі ақша, облигациялар, ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайлары, сондай-ақ мүліктік жалдауға берілген мүлік қосылмайды.

26. Мүлікті сенімгерлік басқару шарты нотариалды куәландыруға жатады.

27. Акцияларды сатып алған жағдайда Қоғамда басқару функцияларын орындайтын тұлғалар оларды сатып алған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен сенімгерлік басқаруға беруге міндетті. Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдар Қоғамның Қызметкерлерді басқару департаментіне мүлікті сенімгерлік басқаруға арналған нотариат куәландырған шарттың көшірмесін шарттың нотариат куәландырғаннан кейін он жұмыс күні ішінде ұсынуға міндетті.

28. Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдардың осы Саясаттың 25 және 27-тармақтарында көзделген міндеттемелерді орындамауы олардың тиісті өкілеттіктерін тоқтатуы үшін негіз болып табылады.

29. Саясаттың 21-тармағында көрсетілген, осы Саясаттың 21-тармағы 2) тармақшасының талаптарын бұзатын адамдар, егер олар көрсетілген бұзушылық анықталған сәттен бастап үш ай ішінде оны өз еркімен жоймаса, осындай бағыныстылықты болдырмайтын лауазымдарға ауыстырылуға жатады, ал мұндай ауысу мүмкін болмаған кезде осы қызметшілердің бірі лауазымнан босатылуға немесе көрсетілген функциялардан өзгедей босатылуға тиіс.

4.3 Қаржылық бақылау шаралары

30. Қаржылық бақылау шараларын жүзеге асыру мақсатында 31 және 32-тармақтарда айқындалған тұлғалар жеке тұлғалардың мынадай декларацияларын ұсынады:

- 1) активтер мен міндеттемелер туралы декларация;
- 2) кірістер мен мүлік туралы декларация.

31. Активтер мен міндеттемелер туралы декларация:

- мемлекеттік лауазымға не мемлекеттік немесе оларға теңестірілген функцияларды орындауға байланысты лауазымға кандидаттар болып табылатын адамдар және олардың жұбайлары (декларация табыс етілген айдың бірінші күніндегі жағдай бойынша).

32. Кірістер мен мүлік туралы декларацияны лауазымды адамдар мен олардың жұбайлары; мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар және олардың жұбайлары ұсынады.

33. Есепті күнтізбелік жыл ішінде Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған мүлікті сатып алған жағдайда, осы Саясаттың 32-тармағында көрсетілген тұлғалар кірістер мен мүлік туралы декларацияда

көрсетілген мүлікті сатып алуға арналған шығыстарды жабу көздері туралы мәліметтерді көрсетеді.

34. Активтер мен міндеттемелер, кірістер мен мүлік туралы декларациялар Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жасалады және Қазақстан Республикасының салық заңнамасында айқындалған нысан бойынша, тәртіппен және мерзімдерде ұсынылады.

35. Активтер мен міндеттемелер туралы декларацияны және (немесе) кірістер мен мүлік туралы декларацияны ұсынбау немесе мұндай декларацияларда толық емес, анық емес мәліметтерді ұсыну:

- осы Саясаттың 31-тармағында көрсетілген тұлғалар тұлғаға тиісті өкілеттіктер беруден бас тартуға негіз болып табылады;

- осы Саясаттың 32-тармағында көрсетілген тұлғалар «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінде көзделген жауаптылыққа әкеп соғады.

36. Қоғамның Қызметкерлерді басқару департаменті есепті күнтізбелік жылдан кейінгі жылдың 31 желтоқсанынан кешіктірілмейтін мерзімде Қоғамның интернет-ресурсында Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдар мен олардың жұбайларының декларацияларында көрсетілген мәліметтерді орналастырады (осы тармақтың қолданылуы 2025 жылғы 1 қаңтарға дейін тоқтатылды).

4.4 Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу

37. Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Қоғам мүдделер қақтығысымен байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алуға, оларды анықтауға және реттеуге көп көңіл бөледі.

38. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде Қоғамның мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері Қоғамның мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе мән-жайлардан аулақ болуға міндетті.

Мүдделер қақтығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері осы ақпаратты сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің, Қоғамның тікелей басшысының не жоғары тұрған басшысының назарына жазбаша нысанда жеткізуге міндетті.

39. Директорлар кеңесінің төрағасы немесе Қоғамның Басқарма төрағасы лауазымды адамдар мен қызметкерлердің өтініштері бойынша немесе басқа көздерден ақпарат алған кезде «Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының корпоративтік қақтығыстары мен мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі саясатына сәйкес ден қою шараларын уақтылы қабылдауға міндетті.

40. Қоғам Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес міндетті түрде үлестес тұлғаларды есепке алуды жүзеге асырады.

4.5 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг

41. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг (бұдан әрі – мониторинг) - Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ Қоғамның сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдауы мен бағалауына қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

42. Мониторингтің мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасын бағалау болып табылады.

Мониторингтің міндеті Қоғам қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін проблемалық мәселелерді зерделеу болып табылады.

43. Мониторинг жүргізу көздері: құқықтық статистика органдарының деректері; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініштері; үкіметтік емес және халықаралық ұйымдардың мәліметтері; бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар; заңмен тыйым салынбаған өзге де ақпарат көздері болып табылады.

44. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі жарты жылда 1 рет өз бастамасы бойынша мынадай тәртіппен мониторинг жүргізеді:

- 1) ашық ақпарат көздерінен жинау және қорыту;
- 2) жиналған ақпаратты зерделеу және талдау;
- 3) Қоғам қызметіндегі сыбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін проблемалық мәселелерді айқындау;
- 4) мониторинг нәтижесін қалыптастыру.

45. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі жүргізген мониторинг нәтижелері осы Саясатқа № 3 қосымшаға сәйкес нысан бойынша ресімделеді және жалпылау үшін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл агенттігіне (бұдан әрі – Агенттік) жіберіледі.

Сондай-ақ, мониторинг нәтижелері сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған шараларды жетілдіру үшін негіз бола алады.

4.6 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау

46. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі – ішкі талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

47. Ішкі талдау объектісі Қоғамның қызметі болып табылады.

48. Ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) Қоғамның қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) Қоғамның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

49. Қоғамның қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар айқындалады.

50. Қоғамның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі деп келесі мәселелер түсініледі:

1) қызметкерлерді басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау;

2) мүдделер қақтығысын реттеу;

3) мемлекеттік қызметтер көрсету;

4) рұқсат беру функцияларын іске асыру;

5) бақылау-тексеру функцияларын іске асыру;

6) бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу;

7) жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу;

8) ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану;

9) ішкі талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

51. Ішкі талдау жүргізу үшін ақпарат көздері:

1) Қоғамның қызметін реттейтін құқықтық актілер, ішкі құжаттар;

2) Қоғамның қызметі туралы ведомстволық статистикалық есептілік;

3) Қоғамның қызметі туралы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының ақпараттық жүйелерінің деректері;

4) бұрын Қоғамға қатысты мемлекеттік органдар жүргізген тексерулердің нәтижелері;

5) ішкі аудит қызметтерінің бақылау іс-шараларының нәтижелері;

6) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері;

7) бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар;

8) жеке және заңды тұлғалардың Қоғамға қатысты өтініштері;

9) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қоғам қызметкерлерін анықтау және жауапкершілікке тарту туралы мәліметтер;

10) Қоғамның бұрын жүргізілген ішкі талдауының нәтижелері;

11) Қоғам қызметшілеріне, қызметкерлеріне сауалнама (сұхбат) нәтижелері;

12) ұсынуға Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де мәліметтер.

52. Ішкі талдау жүргізу кезінде мыналарды қамтитын талдамалық анықтама жасалады:

1) Қоғамда анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы ақпарат;

2) оларды жою жөніндегі ұсынымдар;

3) Саясатқа № 3 қосымшаға сәйкес нысан бойынша ішкі талдау қорытындылары бойынша айқындалған сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдардың тізбесі.

53. Талдамалық анықтама Қоғамның құрылымдық бөлімшелерімен келісіледі.

54. Аналитикалық анықтамаға Қоғамның Басқарма төрағасы ішкі талдау аяқталған күннен бастап 10 жұмыс күнінен кешіктірмей қол қояды.

55. Ішкі талдау нәтижелері талдамалық анықтамаға қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде ҚР Мәдениет және спорт министрлігіне ұсынылады, құпиялылық режимін қамтамасыз етуді, қызметтік, коммерциялық немесе Қазақстан Республикасының заңымен қорғалатын өзге де құпияны қорғау жөніндегі талаптардың сақталуын ескере отырып, Қоғамның интернет-ресурсында орналастырылады.

4.7 Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары

56. Қоғамдағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі шаралар Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының (бұдан әрі – Қоғамның ІНК) негізінде мынадай негізгі шараларды тұрақты негізде қолдану арқылы жүзеге асырылады:

1) іскерлік беделді белгілеу және мүдделер қақтығысын анықтау үшін контрагенттерді тексеруді жүзеге асыру;

2) Қоғамның үлестес тұлғаларын есепке алу;

3) Қоғамдағы сыбайлас жемқорлық үшін жағдай туғызатын нормаларды болдырмау мақсатында қоғамның ІНК жобаларына сараптама жасау;

4) кері байланыс тетіктерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету;

5) сыбайлас жемқорлық мәселелері бойынша жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау;

6) сыбайлас жемқорлықтың ықтимал жағдайлары туралы қызметтік тексерулер жүргізу;

7) іскерлік әдеп нормаларын қабылдау және сақтау;

8) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру жөнінде шаралар қабылдау;

9) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен және өзге де ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау;

10) сыйлықтар беру және қонақжайлылық көрсету бөлігінде талаптарды айқындайтын рәсімді ұйымдастыру;

11) сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың басқа да шаралары.

4.8. Бастамашылық ақпараттандыру жүйесі

57. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы бастамашылық ақпараттандыру жүйесі қызметкерлерге және өзге де тараптарға құпия немесе

жасырын түрде (жедел желіге және (немесе) қызметтің электрондық поштасына) Қоғам қызметкерлерінің жасаған немесе жоспарлаған бұзушылықтары туралы немесе Қоғам қызметкерлеріне қатысты бар негізделген күдік білдіруге мүмкіндік беру мақсатында құрылған.

58. Қоғам қызметкерлерден сыбайлас жемқорлықтың ықтимал фактілері және қолданыстағы ішкі құжаттар мен заңнаманың кез келген бұзушылықтары туралы негізделген болжамдар туралы хабарлауды талап етеді, сондай-ақ олардың күмәндері туралы жақсы ниетпен хабарлауды ынталандырады.

59. Қоғам өтініш берушінің құпиялылығы мен қудалаудан қорғалуын, сондай-ақ барлық хабарламаларды/өтініштерді/шағымдарды объективті қарауды қамтамасыз етеді.

Ескерту: 03.01.23 ж. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және мемлекеттік қорғауға жататын адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарлаған адамдарды қорғау шаралары күшейтілді (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Заң 24-1 - 24-4-баптармен толықтырылды, 2023 жылғы 7 наурыздан бастап қолданысқа енгізіледі).

Атап айтқанда, түзетулер осындай адамдардың еңбек құқықтарын қорғауға бағытталған. Бұл адамдар келісу комиссиясының немесе өзге алқалы органның ұсынымдарынсыз тәртіптік жауаптылыққа тартыла алмайды, қызметінен босатыла алмайды немесе басқа лауазымға ауыстырыла алмайды.

Бұл ретте Қоғам алқалы органның отырысына қатысу үшін Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің өкілін шақыруға міндетті.

Сондай-ақ, осындай ақпаратты жария еткені үшін қылмыстық жауапкершілікті енгізу арқылы осы адамдар туралы құпия ақпаратты қорғау шаралары күшейтілді.

5-тарау. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫ ҚЫЗМЕТТІК ТЕКСЕРУ

60. Қоғамдағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Қоғамның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен қызметтік тексеру жүргізеді.

61. Ықтимал сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы қызметтік тексеру Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын немесе Қоғамның ішкі құжаттарын бұзу фактісіне қатысты мәліметтерді жинауды және құжаттамалық ресімдеуді жүзеге асыру жолымен жүргізіледі:

1) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау мән-жайларына және қызметтік тексерудің өзге де негіздеріне қатысты барлық материалдар мен мәліметтерді жан-жақты және толық жинау;

2) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған нақты лауазымды адамды, қызметкерді, сондай-ақ оны жасауға қатысы бар басқа да адамдарды анықтау;

3) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың мән-жайларын, себептері мен жағдайларын анықтау;

4) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған адам келтірген залалдың сипаты мен мөлшерін айқындау;

5) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал еткен себептер мен жағдайларды жою жөнінде ұсынымдар әзірлеу.

61. Қызметтік тексеру барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің құқығы бар:

1) Басқарма төрағасының атына Қоғам қызметкерлерінен жүргізілетін қызметтік тексерудің мәні бойынша жазбаша түсініктемелер немесе өзге де ақпарат алуға;

2) тиісті құжаттармен танысуға, қажет болған жағдайда оларды (немесе көшірмелерін) қызметтік тексеру материалдарына қоса беруге;

3) Қоғам қызметкерлерінен қызметтік тексеру материалдарына қатысты құжаттарды немесе ақпаратты ұсынуды талап етуге;

4) Қоғам қызметкерлерінен арнайы білімді талап ететін мәселелер бойынша қорытындылар, консультациялар алуға;

5) басқа органдарға, ұйымдарға қажетті ақпарат беру немесе қызметтік тексеру барысында белгіленуге жататын мән-жайларды анықтау туралы тапсырмалар немесе сұрау салулар жобаларын дайындауға.

62. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің жазбаша сұрау салуына Қоғам қызметкерлері бір жұмыс күні ішінде сұратылған материалдарды ұсынуға міндетті.

63. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет қызметтік тексеру материалдарының сақталуын қамтамасыз етуге, оның нәтижелерін оған қатысы жоқ адамдарға жария етпеуге міндетті.

64. Қызметтік тексеру аяқталғаннан кейін сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет белгіленген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар не олардың болмауы туралы заңнаманың және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарының нормаларына сілтеме жасай отырып, дәлелді қорытынды жасайды және қызметтік тексеру материалдарын Басқарма төрағасының қарауына ұсынады.

65. Егер қызметтік тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, тексерудің/қызметтік тергеудің аяқталуы ҚР заңнамасына сәйкес тиісті шаралар қабылдау болып саналады.

6-тарау. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП БЕРУ

66. Қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі тоқсанына 1 рет Қоғамның Директорлар кеңесіне Қоғамдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы есеп береді.

67. Есепте мыналар болуы керек:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы жай-күйі және жүргізілетін жұмысы туралы мәліметтер;
- 2) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу нәтижелері;
- 3) Қоғамның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы немесе орындалмауы (орындалмау себептерін көрсете отырып) туралы мәліметтер.

7-тарау. ӨЗАРА ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

68. Қоғам өзара іс-қимыл қағидаты негізінде уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл мақсатында ынтымақтасады:

- сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы хабардар ету;

- сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеу жүргізу кезінде жәрдемдесу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу мәселелері бойынша Қоғам қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша түсініктемелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу.

8-тарау. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

69. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

70. Уәкілетті мемлекеттік органдардың лауазымды адамдар мен қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін қылмыстық немесе әкімшілік жауаптылыққа тартуы олардың құқыққа қайшы әрекеттерімен келтірілген материалдық залалды Қоғамға өтеуден босатпайды.

71. Осы Саясаттың талаптарын орындамағаны үшін Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өз құзыреті шеңберінде жауапты болады.

72. Осы Саясатпен танысу Қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті, ол туралы Саясатқа 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жазбаша расталуы тиіс. Растау Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке істерінде сақталуға тиіс.

73. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатымен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес реттеледі.

«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамындағы Сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл саясатына
№1 қосымша

«Kazakh Tourism» ҰК» АҚ қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты

1. Стандарттың жалпы ережелері, міндеттері мен принциптері

1.1. «Kazakh Tourism» ҰК» АҚ қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (бұдан әрі – Стандарт) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабына, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға (Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және «Kazakh Tourism» ҰК» АҚ (бұдан әрі – Қоғам) қызметін жүзеге асыру кезінде туындайтын қоғамдық қатынастар саласындағы сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін білдіреді.

1.2. Стандарт Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

1.3. Стандарттың міндеттері:

- қоғамдық қатынастар саласында Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;

- сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік ахуалына қол жеткізу;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарын болдырмау.

1.4. Стандарт принциптері:

- заңдылық;

- транспаренттілік;

- әдептілік;

- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;

- мүдделер қақтығысын болдырмау.

2. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары:

2.1. Өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын басшылыққа алу;

сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне қарсы тұру, сыбайлас жемқорлықпен ұштасқан немесе сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын құқық бұзушылықтарға не әрекеттерге жол бермеу, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың кез келген фактілерінің жолын кесу;

сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы дұрыс ақпарат алған кезде мұндай құқық бұзушылықтың алдын алу және тоқтату жөнінде қажетті шаралар қабылдау;

өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде заңдылықты, адалдықты, сатылмаушылықты және ашықтықты сақтау қағидаттарына негізделген құқықтық мәдениетті қалыптастыру;

сыбайлас жемқорлық көріністеріне негізсіз жария айып тағылған кезде мұндай айыптау анықталған күннен бастап бір ай мерзімде оны теріске шығару жөнінде заңда көзделген шараларды қабылдау.

2.2. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

өз іс-әрекеттерімен және шешімдерімен жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қиындататын әкімшілік және өзге де кедергілерге жол бермеуге тиіс. Мұндай фактілер анықталған жағдайда оларды жою жөнінде заңда көзделген барлық шараларды қабылдау;

Қоғамның экономикалық залалын болдырмау бойынша барлық мүмкіндіктерді пайдалану, жеке және үшінші тұлғалардың мүдделері үшін тексерулерге бастамашылық жасауға жол бермеу;

жеке мүліктік және мүліктік емес пайда алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерді пайдаланбау;

мүдделер қақтығысын болдырмау бойынша шаралар қабылдау. Мүдделер қақтығысы туындаған кезде Қазақстан Республикасының заңдарына және Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес оның алдын алу және реттеу жөнінде шаралар қабылдау.

2.3. Ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау кезінде:

қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық және өзге де құқыққа қайшы сипаттағы құқыққа қарсы іс-әрекеттер жасауы және оларда тиісті ескерту шараларын көрсетуі үшін алғышарттар жасайтын сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормаларды анықтау тұрғысында қабылданатын ішкі нормативтік құжаттарға талдау және сараптама жүргізу;

бұрын қабылданған ішкі нормативтік құжаттар бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу. Оларда сыбайлас жемқорлық нормалары анықталған жағдайда оларды жою шараларын қабылдау.

2.4. Өз міндеттерін жүзеге асыру кезінде туындайтын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:

2.4.1. Басшылар бағынысты қызметкерлермен қарым-қатынаста міндетті:

өзінің мінез-құлқымен бейтараптықтың, әділдіктің, жанқиярлықтың, адалдықтың және өтелмегендіктің мысалы ретінде қызмет ету;

кадр мәселелерін шешу кезінде меритократия қағидаттарын сақтауды қамтамасыз ету, туыстық, жерлестік және жеке берілгендік белгілері бойынша артықшылық көрсетпеу;

олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

қызметтік емес сипаттағы мәселелерді шешу кезінде олардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау;

құқыққа қайшы әрекеттерді, сондай-ақ жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларға сәйкес келмейтін әрекеттерді жасауға мәжбүрлемеу.

2.4.2. Басшылармен қарым-қатынаста бағыныштылар тиіс және міндетті:

тапсырмаларды орындау кезінде тек объективті және шынайы мәліметтерді ұсыну, басқа қызметкерлердің, контрагенттердің немесе өзге де тұлғалардың іс-әрекеттерінде өздеріне белгілі болған сыбайлас жемқорлық жағдайлары туралы басшылықты дереу хабардар ету;

басшылыққа қатысты жеке адалдық, олардың лауазымдық мүмкіндіктері есебінен пайда мен артықшылықтар алуға ұмтылу көріністеріне жол бермеу.

3. Шектеулер мен тыйымдар

Қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мынадай шектеулер мен тыйымдарды сақтауға міндетті:

мемлекеттік функцияларды орындаумен үйлеспейтін қызметті жүзеге асыру; жақын туыстарының, жұбайлары мен жекжаттарының бірлескен қызметіне (жұмысына) жол бермеу;

мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе пайда алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;

егер мұндай іс-әрекеттер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдауға немесе лауазымдық жағдайына байланысты бұл адамдар мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал ете алады;

Қазақстан Республикасынан тыс орналасқан шетелдік банктерде шоттар (салымдар) ашу және иелену, Қазақстан Республикасынан тыс орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау.

«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамындағы сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл саясатына
№2 қосымша

Растау

Осы нысанды «Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамында (бұдан әрі – Саясат) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын мұқият зерделегеніңізді, түсінгеніңізді және адал ұстануға міндеттенгеніңізді растау үшін пайдаланыңыз.

Қоғамда басқару функцияларын орындайтын адамдар және Қоғам қызметкерлері осы толтырылған және қол қойылған нысанды Саясат қабылданған күннен бастап, ал жаңадан қабылданған қызметкерлер Қоғамда еңбек және (немесе) лауазымдық міндеттерін атқару басталған сәттен бастап Қоғамның Қызметкерлерді басқару департаментіне жіберуге міндетті.

Осы нысанды толтырыңыз, қол қойыңыз және оны баспа түрінде Аппаратқа жіберіңіз	Қоғамда еңбек және (немесе) лауазымдық міндеттерді орындау басталған сәттен бастап Сіз саясатты мұқият зерделеуге, түсінуге және адал ұстануға міндеттісіз. Сіздің растауыңыз	
	<i>(Туісті ұяшықтарды белгілеңіз)</i>	
	Мен Саясатты зерттеп, түсінгенімді растаймын	
	Мен Саясатты адал орындауға міндеттенемін	
	Мұнда қол қойыңыз	
	ТАӘ	
	Қолы	Күні

«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамындағы сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл саясатына
№3 қосымша

**Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау қорытындылары
бойынша айқындалған сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған
лауазымдардың тізбесі**

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау объектісінің атауы:

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне ұшыраған лауазым	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар лауазымдық өкілеттіктер	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейі

«Kazakh Tourism» Ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамындағы сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл саясатына
№4 қосымша

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг нәтижелері
(нысан)**

I. Кіріспе бөлім

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг жүргізілген
қызмет саласының атауы:

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг жүргізілді: жеке /
занды тұлға, электрондық пошта мекенжайы, телефон
нөмірі _____.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг жүргізу кезеңі:
басталды _____ аяқталды _____.

II. Ақпараттық-талдау бөлімі

Қоғам қызметіндегі сыбайлас жемқорлықтың жай-күйі мен себептерін
сипаттайтын сандық және сапалық көрсеткіштер.

III. Қорытынды бөлім

Қорытындылар. Өңделген ақпаратты бағалау.